

muutmine on nii tasaselt ja järg-korraliselt sündinud, et puu-tüvisi leitakse, mille loort, aastarõngaid j. n. e. veel selgest ära tunda võib. Selle juures on need kivistanud puud nii mitmetiisiti kirjud ja nii mitme-karwalised, et neid julgest kalliskivide kõrva panna võib. Mis tõuust selle ennemuistse metsa puud olnud, selle üle ei ole teaduse-mehed ennast veel ühendada suutnud. Mõne tüvi suurus on määratu. Seal on 150 jalga pikki ja 10 jalga läbimõetus jämedaid tüvisi. Raagre määratuma suuruse juures võiks sealt üht uut materiali uhtete majade ehitamiseks saada, kui see mitte liiga kõva ei oleks, ainult 30 protsenti pehmem kui diament ja kolm kord kõvem kui granit (raud-kivi). Seda rohkem saab seda materialit aga kõiksugusteks ehte- ja uhtuse-asjadeks tarvitatud saama, mis ennast ka väga heaste polerida lasub. — Nenda kirjutatakse Paris'ist. Imeks on aga panna, et seda kallist materialit veel suuremal määdul kaubale toodud ei ole.

Suuremad palawused õhus.

Suvel 1892 olivad ilmad paiguti ja aeguti nii palawad, et pädawa-pistetesse inimesti surnud ja loomi langenud on; Saksamaal tõusis thermo-

meter warjus sunni 36 Celsius'e, meie juures pruugitava Reaumur'i thermometre järel ligi 29 graadi peale. Selle järges arutati, kui suurt palawust ülepea wabas õhus ette tulnud on. Kõige langem palawus tuleb muidugi tropi-maadel — äquatori (maa-wõõ) all ja mõlemil lähemat poolel — ette; aga ka Europa's on õhu-palawust olnud, mis tropi-maade kohaline on. Jaanikuu 17. (5.) päawal 1841 näitas thermometer Neapel'is 38,4 (31) graadi sooja warjus. London'is oli Heinaluu 10. (Jaanikuu 28.) päawal 1852 41 (32,8), Montpellier's sellesama aasta Heinaluu 22. (10.) päawal 40 (36) graadi sooja warjus. Palawamad ilmad Paris'is oliwad aastal 1793 Veikufeluu 16. (4.) päawal — 37,2 (29,8) ja Heinaluu 8. (Jaanikuu 26.) päawal 38,4 (30,7) graadi. Ka ülemal põhja pool on väga palawaid päevi ette tulnud, Peterburg'is 33,4 (26,7), Stockholm'is 34,4 (27,8) graadi. Aastal 1857, Veikufeluu 4. (Heinaluu 23.) päawal, oli Köln'is 35,2 (28,2) graadi sooja ja wilmase aasta Veikufeluu 24. (12.) päawal pea niiwama palju. Afrika's tõuseb palawus sagedast üle 40 (32) graadi; Kairo's on 42,2 (33,8), Esneh's Egyptus'es 47,4 (37,8), Murzil'is Hesan'is 56,2 (45) graadi sooja ette tulnud. Lahore's, India's, on thermometre kõige kõrgem seis 50,2 (49,7) graadi olnud ja Bend-